

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 969697/9

בבית הדין הרבני האזורי באר שבע

לפני כבוד הדיינים:

הרב אליהו אריאל אדרי, הרב אבידן משה שפנייר, הרב אברהם צבי גאופטמן

התובעת: פלונית (ע"י ב"כ טו"ר אליאב ביטון)

נגד

הנתבע: פלוני (ע"י ב"כ טו"ר רון אל אהרון)

הנדון: דחיית בקשה להגדלת מזונות, לאור מיעוט יכולת של האב

פסק דין

בפני בית הדין תביעת האם להגדלת מזונות, לקציבת מחצית ההוצאות החריגות ולחיוב האב בהוצאות בר המצווה של הבן שהגיע לאחרונה לגיל מצוות.

רקע הנצרך לעניין

הצדדים התגרשו בתאריך ד' כסלו תשע"ה (26.11.2014) ולהם ארבעה ילדים: שלושה בני אחת עשרה, ואחד בן שלוש עשרה.

בתאריך י"ד טבת תשע"ה (5.1.2015) ניתן פסק דין בדעת רוב בעניין מזונות הילדים כדלקמן:

"לאחר שמיעת דברי הצדדים וב"כ התובעת, ולאחר העיון בסיכומי ב"כ התובעת, ומאחר ולא נמצאו הוכחות לטענת ב"כ האשה, שהכנסותיו של הנתבע הם מעבר למה שהוצג בפנינו ע"י הנתבע, שכלל תלושי שכר של החודשים האחרונים, ביה"ד, בדעת רוב, מחייב את האב במזונות ארבעת ילדיו [...] סך 4,000 ₪ שישולמו לתובעת מידי חודש, וזאת החל מתאריך 26.11.14 שבו הסתיימו המזונות הזמניים. ביה"ד מבהיר שגובה המזונות הנ"ל, הינו על בסיס הנחת היסוד, שהכנסותיו של האב הם כפי שהוצג בפני ביה"ד. במידה ויוכח ע"י התובעת שהכנסותיו גבוהים יותר תהא רשאית התובעת להגיש בקשה להגדלת מזונות בכל עת."

בהמשך לפסק דין זה ניתנה על ידי בית הדין הבהרה שסכום המזונות צמוד למדד המחירים לצרכן, ובנוסף יישא האב במחצית הוצאות רפואיות חריגות ומחצית הוצאות חינוך חריגות, כמקובל.

טענות האם

לטענת האם שכרו של האב בעת פסק הדין למזונות עמד על סך של 6,200 ₪ וכעת עומד על סך של 8,200 ₪.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

עוד טוענת היא כי האב אינו משלם מחצית מהוצאות החינוך והוצאות רפואיות חריגות ולכן יש צורך לקוצבם בסכום ברור.

בנוסף עותרת לחייבו במחצית הוצאות בר המצווה בסך 10,000 ₪.

טענות האב

בעניין הגדלת המזונות:

האב מודה כי שכרו עלה, אולם טוען כי גם אצלו השתנו הנסיבות שכן נולדה לו בת נוספת. כאסמכתא הציג האב ספח תעודת זהות בו רשומה הבת. עוד טען האב כי נשא אשה וגם זו סיבה לתוספת בהוצאות. כאסמכתא הציג האב הסכם ממון.

בעניין ההוצאות החריגות טוען האב כי הוצאות התלמוד תורה כלולים במזונות. בעניין ההוצאות הרפואיות טוען הוא כי האם היא זו שעל דעת עצמה גרמה לטיפול בתרופות יקרות.

בעניין הוצאות בר המצווה טוען האב כי ההוצאות "מנופחות". אירועי בר המצווה נעשו שלא מדעתו ולכן אין לחייבו בתשלום כלשהו.

דיון והכרעה

האב חויב בעבר במזונות ילדיו בסך של 4,000 ₪ לארבעת ילדיו, לא כולל הוצאות חריגות. נמצא שחויב בסך של 1,000 ₪ לכל ילד, סכום שאין ספק שהוא נמוך.

אף אם נקצוב את ההוצאות החריגות בסך של 250 ₪ לחודש עולה שלפי פסק הדין המקורי למזונות נותר בידו למחייתו סך של 1,200 ₪. גם סכום זה בלא ספק הינו סכום נמוך.

לאב נוספו 2,000 ₪ שמתוכם יש לקזז סך של 1,250 ₪ למזונות ביתו שנולדה לאחרונה. נמצא אם כן שהתביעה היא על הפרש בסך 750 ₪. גם סכום זה יש לחלק לחמשת ילדיו ונמצא שהתביעה עומדת על סך של 600 ₪ לארבעת הילדים.

אולם כאמור לעיל, האב הציג הסכם ממון המסדיר את נישואיו השניים. בלא להיכנס לפירוט כלשהו אין ספק שיש להותיר בידיו סכום זה לפרנסת אשתו, שכן בקיזוז מזונות ילדיו נותר לו ולאשתו סכום של 1,800 ₪ בלבד.

לכאורה די בדברינו אלה על מנת לדחות את תביעת האם על הסף, אף על פי כן אין הדברים כה פשוטים.

הנדון שבפנינו מבהיר כמה גדול הנטל הנופל על כתפי אב שהכנסתו מועטה עד כדי חשש לקריסתו. כידוע, בגלל מקרים כגון נידון דידן בתי המשפט שינו את שיטת הפסיקה שלא כדין, וחייבו גם את האם במזונות הילדים.

בפסק דין שהתפרסם לאחרונה בהרכב זה (תיק 147728/12 פורסם במאגרים) קבענו כי לפי דין תורה חיוב המזונות מוטל על האב בלבד ואין האם מחויבת כלל. אולם בית הדין לא יחייב את האב יותר מכפי יכולתו, ידאג להותיר לו למחייתו, יימנע משימוש גורף במושג "כושר השתכרות" ויימנע לחייבו במקרים של ספק.

מאידך גיסא, יש לומר באופן ברור שהסכום שהאב משלם למזונות ילדיו אינו עונה על צרכיהם. היה ראוי לחייבו בסכום גבוה יותר אולם לא ניתן לחייבו כך שלא יישאר בידו דבר

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

למחייתו. בנסיבות בהם הילדים מתגוררים עם האם, אין ספק שעיקר העול נופל עליה אף שפורמאלית אין היא חייבת במזונות.

על רקע האמור הבקשה להגדלת מזונות נדחית.

עם זאת לפי דין תורה האב חייב במלוא ההוצאות הנלוות. הארכנו בעניין זה בשו"ת שחר אורך (ח"א סימן יא). כיון שכך, את המעט שהאב משלם נכון לקצוב בהתחשב בכך שרמת החיכוך בין ההורים גבוהה מאוד ובכך שטענות האב מבטאות רצון להשתמט מנשיאה כלשהי בעול.

נוכח זאת, מעתה ישלם האב סך של 1,250 ₪ לכל ילד. סך זה כולל כל הוצאות הילדים וצמוד למדד מיום 26.11.2014 הנקוב בפסק הדין למזונות הנ"ל שניתן ביום י"ד טבת תשע"ה.

בית הדין מבהיר שסכום זה הינו נמוך ואינו עונה על מלוא צרכי הילדים, אולם לאב בת נוספת ולמחייתו נותר בידיו סכום שגם הוא נמוך מאוד, ולכן לעת עתה לא ניתן לחייבו יתר על סכום זה.

החייב בהוצאות בר מצווה

צודק האב בטענתו כי האם לא הביאה כל אסמכתא לדבריה, וכללה גם הוצאות שבת חתן שנעשתה בביתה שלה, וכן סעיף שונות שאינו ברור. עם זאת החייב הכללי בהוצאות בר מצווה מקורו מדין צדקה, בו האב חייב לפי כבודו וכבודם. גם בעניין זה הארכנו בפסק דיננו הנ"ל. כיון שבין ההורים אין כל הידברות שהיא, נכון להעמיד את הוצאות בר המצווה בסכום מינימאלי של 3,000 ₪.

מסקנה

האב ישלם למזונות סך של 1,250 ₪ לכל ילד. סך זה כולל כל הוצאות הילדים וצמוד למדד מיום 26.11.14 הנקוב בפסק הדין למזונות שניתן בתאריך י"ד טבת תשע"ה.

בהוצאות בר המצווה ישתתף בסך של 3,000 ₪.

תיק זה ייסגר.

הרב אליהו אריאל אדרי

מצטרפים למסקנות.

הרב אברהם צבי גאופטמן

הרב אבידן משה שפנייר

נפסק כנ"ל.

ההחלטה מותרת לפרסום לאחר השמטת פרטי הזיהוי של הצדדים.

ניתן ביום ט"ז באלול התשע"ז (07.09.2017).

הרב אברהם צבי גאופטמן

הרב אבידן משה שפנייר

הרב אליהו אריאל אדרי